

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าที่ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ไว้ และสืบสานเพื่อให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 34)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 29) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ และเน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น และรักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และเน้นในเรื่องของภูมิปัญญาไทย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเน้นแนวคิดใหม่ กล่าวคือ ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาไทยเพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาสังคม สอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด โดยมีการประมวลคำถามพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง คิดได้อย่างชาญฉลาดและรอบคอบ การสอนภาษาไทยจะต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรักภาษาในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมและถ่ายทอดวัฒนธรรมตามที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ได้แก่ กฎเกณฑ์การใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะ การใช้ภาษา อันได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างถูกต้อง สละสลวยตามหลักภาษา อ่านวรรณคดี และวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวชีวิตที่จะทำให้ชีวิตตนและโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคมวัฒนธรรมทั้งอดีตปัจจุบันและสังคมในอนาคตรวมถึงศึกษาภูมิปัญญาทางภาษาในท้องถิ่นต่าง ๆ

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันของคน ชันธรัช อธิเกียรติ (2545, หน้า 91) กล่าวว่า วิชาความรู้ หรือข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันมีมากมาย หลากรูปแบบ วิธีการรับสารที่จำเป็นและสำคัญที่สุดยังคงเป็นการอ่าน แม้จะมีเทคโนโลยีมาช่วย ในการรับสาร แต่เป็นเพียงเครื่องมือช่วยให้เข้าใจเรื่องบางเรื่องง่ายขึ้นเท่านั้น เมื่อถึงคราวจำเป็น การอ่านต่างหากจะเป็นตัวกำหนดปริมาณและคุณภาพของสิ่งที่ได้เรียนรู้ อีกทั้งพรทิพย์ ชาตะรัตน (2545, หน้า 59) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ผู้ที่มี ทักษะในการอ่านที่ดีก็สามารถอ่านได้มาก อ่านได้เร็ว อ่านได้หลาย ๆ ภาษา ย่อมมีโอกาสในชีวิต หลาย ๆ ด้านมากกว่าคนอื่น เช่น ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนด้านข่าวสารข้อมูลทำให้รู้กว้าง รู้ไกลมากกว่าผู้ที่ไม่มีความสามารถในการอ่าน สอดคล้องกับ แนวความคิดของบันลือ พุกกะวัน (2543, หน้า 7) และแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2539, หน้า 74-75) กล่าวถึง การพัฒนาของเด็กในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร เด็กจึงต้องใช้ข้อมูลข่าวสารให้เป็น ทั้งในด้านการรับและในด้านการใช้เป็นเริ่มต้นตั้งแต่การสร้าง นิสัยรักการอ่าน และในการอ่านของเด็กจะต้องอ่านเป็น และคิดวิเคราะห์เป็น จึงจะสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา และทำการสร้างสรรค์ให้ได้ผลจริง

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิด สติปัญญา และความรู้ ต่อสิ่งที่ได้อ่าน ฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้อ่านคิดเป็น มีความรู้กว้างขวางและยังเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญาเพื่อแสดงออกมาเป็นความคิดของ ตนเอง การถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองออกมาได้จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ นำมา เปรียบเทียบและพัฒนาความสามารถของตนเอง (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 10) ผู้อ่านจะสะท้อน ความเข้าใจของการอ่าน บันทึกข้อคิดเห็น คุณค่าของเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวในเรื่องเกี่ยวกับ ชีวิตจริง ความรู้สึกรู้สีกจากการอ่านแล้วสามารถจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุ เรื่องราว หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบ เหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนด ซึ่งสุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 127) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ผู้สอนจะต้องใช้วิธีการต่าง ๆ กระตุ้น ให้ผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานของตนเอง มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขณะเรียน เช่น การอภิปราย การวิเคราะห์ การวิจารณ์ และการแสดง ความคิดเห็น นอกจากนั้นยังต้องสอดแทรกคุณธรรม เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเพียร พยายามและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจในการ

แก้ปัญหาและการวางแผนสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตเพื่อให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

นอกจากการอ่านจะมีความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้ว การเขียนก็เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารอีกส่วนหนึ่ง เพราะการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นประจักษ์พยานสำคัญที่สร้างความน่าเชื่อถือได้ดีกว่าการพูด และสามารถจะใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในธุรกิจการงานของคนเราได้เป็นอย่างดี และการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาหาความรู้ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างไร้พรมแดนดังเช่นปัจจุบันนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสารของคนเราให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดและเต็มศักยภาพ เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง ผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น จึงจะสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการสื่อสารด้วยทักษะการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพที่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวคนทุกคนให้มีศักยภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ที่อยู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน

การเขียนเป็นทักษะของการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ของผู้เขียนเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจตรงตามที่ต้องการ การเขียนเป็นการใช้ทักษะซึ่งจะต้องอาศัยการนำถ้อยคำความรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ มาเรียบเรียงและลำดับของความคิดให้ต่อเนื่องกัน การเขียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะแสดงพฤติกรรมการสร้างสรรค์ของผู้เขียน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังเป็นผลิตผลของความคิดริเริ่มอย่างหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่าเราได้ผลิตชิ้นงานที่มีขึ้นเดียวในโลก อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, หน้า 4) การเขียนสื่อสารและการเขียนสร้างสรรค์ยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของตนเองที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขาเนื่องจากเด็กในระดับมัธยมศึกษามีลักษณะของความอยากรู้อยากเห็น ชอบใช้จินตนาการสร้างสรรค์เรื่องราวต่าง ๆ ที่กล่าวว่า ปัจจุบันพบว่าครูส่วนใหญ่มักประสบปัญหา นักเรียนมีความเบื่อหน่ายในการเขียน เขียนไม่ได้ดี ขาดการจัดลำดับที่ดี ใช้ภาษาห้วน ขาดความมีสุนทรียภาพทางภาษา ใช้ภาษาไม่ถูกกาลเทศะและบุคคล การเขียนสร้างสรรค์เป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาได้ เนื่องจากการเขียนสร้างสรรค์ถือเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ บุคคลใดที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงก็สามารถจะเขียนสิ่งที่แปลกใหม่ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการเขียนสื่อสารและการเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดให้กับเด็ก

ได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาได้ดีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับกลวิธีการสอนของครูผู้สอน เป็น สำคัญการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้านความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

เป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบันแล้วว่า การเรียนการสอนภาษาที่ดีนั้นครูผู้สอนจะต้องจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะต่าง ๆ ทางภาษาเข้ามาใช้บูรณาการ ร่วมกันในการเรียนแต่ละครั้ง อันจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรอบรู้ทางภาษามากขึ้น ทักษะการอ่านและการเขียนก็เช่นเดียวกัน นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาพบว่า ทักษะทั้งสอง เป็นทักษะที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก นักเรียนจะสามารถอ่านสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ถ้านักเรียนมีความสามารถในการเขียนดี และหากนักเรียนมีความสามารถในการอ่าน ดี ทักษะการเขียนของนักเรียนก็จะดีตามไปด้วย

แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญกับการอ่านและการเขียนภาษาไทย แต่จากการศึกษา พบว่า การสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสื่อสาร การเขียนสร้างสรรค์ในระยะที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังที่จะเห็นได้จากผลของ การติดตามการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหน่วย สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน จากปีการศึกษา 2550 - 2553 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 19) นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านในวิชาภาษาไทยพบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจน้อย ขาดความสนใจในการอ่าน ไม่ชอบอ่าน ข้อความที่มีความยาว หรือเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามมาก เพราะเห็นว่ายากและน่าเบื่อ ซึ่งปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการอ่านเพื่อความเข้าใจนี้ ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในสาขาวิชาอื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และสุจริต เพียรชอบ (2539, หน้า 14) กล่าวว่า ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูในด้านการเขียนเพื่อการสื่อสารอาจมีสาเหตุมาจากตัวครูในด้าน อื่น ๆ อีก เช่น ครูผู้สอนไม่ค่อยได้ฝึกทักษะการเขียนให้กับนักเรียนมากเท่าที่ควร เนื่องจากจำนวน นักเรียนในชั้นมีมากจนครูไม่สามารถตรวจงานได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนนักทำให้นักเรียนไม่ทราบ ข้อผิดพลาดของตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการสอนเขียนที่จะต้องมีการตรวจแก้ไข ข้อเขียนของนักเรียนและจัดบักพร่องเพื่อนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนาปรับปรุงงานเขียน แต่ทั้งนี้ นักเรียนไม่มีโอกาสได้ทราบผลย้อนกลับในการแก้ไขงานเขียนของตน จึงอาจทำให้นักเรียน มองไม่เห็นความสำคัญของการเขียนไปในที่สุด

ปัญหาการอ่านและการเขียนภาษาไทยในปัจจุบันเป็นปัญหาระดับชาติ ซึ่งประเทศไทยกำลังประสบปัญหาทางการอ่านและการเขียน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังนี้

คนไทยไม่รักการอ่านหนังสือ ไม่ชอบอ่านหนังสือเมื่อเทียบการอ่านหนังสือกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังข้อมูลที่ได้จากรายการช่วยคิดช่วยทำ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ดังนี้ (ศิริบุรณ์ ณัฐพันธุ์, 30 มีนาคม 2555)

...การอ่าน เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากระบวนการคิด และภูมิปัญญา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพคน สังคมและประเทศ แต่คนไทยไม่ค่อยรักการอ่าน ซึ่งผลสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนไทย พบว่าการหนังสือเฉลี่ยเพียงปีละ 5 เล่มต่อคน นับว่าต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเช่น ประเทศมาเลเซีย มีสถิติการอ่านหนังสือปีละ 40 เล่มต่อคน หรือประเทศสิงคโปร์ เฉลี่ยปีละ 70 เล่มต่อคน แม้แต่เวียดนาม ที่มีการอ่านหนังสือปีละ 60 เล่มต่อคน”

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าคนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่รักการอ่าน ทั้งที่การอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและการสื่อสาร ซึ่งทำให้เสียโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตไปอย่างมาก และวรรณิ แกมเกตุ, 2553, หน้า 17-24) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาสถานการณ์การอ่านและดัชนีการอ่านของคนไทยปี 2552” พบว่า รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ไม่ได้อ่านหนังสือเลย จนถึงอ่านทุกวัน โดยเฉลี่ยอ่านประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์ ที่อายุน้อยกว่า 20 ปีอ่านน้อยที่สุด เฉลี่ยประมาณ 3-4 วันต่อสัปดาห์ การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีอ่านมากที่สุดเฉลี่ยประมาณ 5-6 วันต่อสัปดาห์ ส่วนระดับประถมศึกษาอ่านน้อยที่สุดเฉลี่ยประมาณ 3-4 วันต่อสัปดาห์ อาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเอกชน มีจำนวนเรื่องที่อ่านใน 1 สัปดาห์มากที่สุดเฉลี่ยประมาณ 5 วันต่อสัปดาห์ ส่วนอาชีพ รับจ้าง และเกษตรกรน้อยที่สุดเฉลี่ยประมาณ 3 วันต่อสัปดาห์” และจากผลการประเมินของ PISA ในปี 2552 ของนักเรียนไทยพบว่า ผลของการสอบ PISA ซึ่งวัด “ความรู้เรื่อง literacy” ในวิชาที่จัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามวิชา ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนอายุ 15 ปีทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า นักเรียนไทยอายุ 15 ปีมีทักษะในการอ่านที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 42.8 มีทักษะในการอ่านอยู่เพียงระดับ 1 และต่ำกว่า (ระดับนี้ คือแค่อ่านออกจับใจความไม่เป็น) และมีนักเรียนประมาณอีกร้อยละ 37 ที่มีผลการอ่านถึงระดับสอง

(จับใจความได้ก็ต่อเมื่อเนื้อหาที่อ่านค่อนข้างตรงไปตรงมาเท่านั้น) พุดอีกอย่างคือ นักเรียนวัย 15 ปีของไทยประมาณร้อยละ 80 (สี่ในห้าคน) มีทักษะการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับสองเท่านั้น ตัวเลขนี้นอกจากจะต่ำมากแล้วยังลดลงจากผลการประเมิน PISA ปี 2546 นักเรียนที่อ่านได้สูงสุดแค่ระดับสอง มีร้อยละ 74" (สถณี อาชวานันทกุล, 2554)

ปัญหาด้านการเขียนและการใช้ภาษาไทย ซึ่งเข้าขั้นวิกฤตที่ต้องได้รับการแก้ไข ดังนี้ (คุณติง, 14 สิงหาคม 2552)

"ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา นาคสกุล ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรมประเภทวรรณศิลป์ สาขาภาษาไทย อดีตผู้จัดรายการภาษาไทยวันละคำ กล่าวถึงปัญหาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันว่า วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีการใช้ภาษาไทยผิดพลาดมากที่สุด ทั้งการพูดและการเขียนไม่ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล มีการดัดแปลงคำ ตัวสะกด ตัวการันต์ ให้ผิดเพี้ยนไปตามกระแสนิยม รวมทั้งการออกเสียงรวบคำหรือตัดคำให้สั้นลง ใช้คำควบกล้ำไม่ถูกต้องจนเกิดความเคยชิน เมื่อเขียนไปจึงไม่ถูกต้อง ส่วนมากจะเกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ต แม้จะไม่ใช่เป็นการ แต่หากใช้คำผิดตลอดเวลา ก็จะไม่รู้ภาษาไทยที่ถูกต้องนั้นเขียนอย่างไรสิ่งที่น่าห่วงคือ การใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องในวัยเด็ก จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้หนังสือในระดับสูงขึ้นไป เพราะไม่สามารถเรียบเรียงข้อความหรือเขียนเรื่องราวยาว ๆ ได้ และใช้ข้อความไม่สมบูรณ์ แต่ละประโยคไม่ปะติดปะต่อกัน กระโดดข้ามไปข้ามมา คนอ่านก็ ไม่เข้าใจว่าเราต้องการสื่อสารอะไร มีปัญหาการเรียนรู้ในที่สุด และสาเหตุที่ใช้ภาษาไทย ผิดกันเยอะ เพราะระบบการศึกษา ครูไม่สอนให้นักเรียนเขียนหนังสือ เขียนบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวความคิด เวลาสอบก็ใช้วิธีการกบาทหรือวงกลมลงในช่องคำตอบ ทำให้ไม่มีทักษะการเขียนอย่างถูกต้อง"

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นถึงปัญหาของการอ่านและการเขียนในภาษาไทย ที่ทุกคนต่างรับทราบและต้องช่วยกันเร่งรัดในการแก้ไขปัญหาก่อนที่ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติจะเสื่อมไปกว่านี้

สำหรับปัญหาของโรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ พบว่าคุณภาพการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ในแต่ละห้องจะมีนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ได้และอ่านไม่คล่องอ่านแล้วตอบคำถามไม่ได้เป็นจำนวนมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนไม่รักการอ่าน จึงไม่สนใจที่จะอ่านและประการสำคัญคือ ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน สอดคล้องกับ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์

(2537, หน้า 8) ที่กล่าวถึงปัญหาการอ่านสรุปว่า การอ่านมีปัญหาหลายประการ คือ ครูผู้สอนไม่เข้าใจวิธีสอน นอกจากนั้นนักเรียนยังมีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน และโรงเรียนยังขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการสอนอ่าน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากการที่นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ และแวมยุรา เหมือนนิล (2538, หน้า 3) กล่าวถึงปัญหาการอ่านสรุปว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รักการอ่านและนักเรียนจำนวนมากอ่านแล้วจับใจความไม่เป็นหรือจับใจความได้ช้าทำให้เกิดความเบื่อหน่าย รวมทั้งการฝึกทักษะในชั้นเรียนก็มีเวลาจำกัด ความเห็นนี้สอดคล้องกับกิตติยาดี กลิ่นเกษร (2544, หน้า 48) ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาการอ่านที่พบมากมี 2 ประการ คือ การอ่านไม่เข้าใจและการอ่านช้า ทำให้การอ่านต้องใช้เวลานานในการทำทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน

ส่วนปัญหาเรื่องการเขียนของโรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ จากการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนการเขียนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 51 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนเรียงความ เขียนตอบคำถาม เขียนย่อความหรือการเขียนสรุปความ นักเรียนส่วนมากจะเขียนเรียงความไม่ได้เพราะไม่มีข้อมูลจากการอ่าน เขียนตอบคำถามได้ไม่ถูกต้องเพราะอ่านคำถามแล้วจับประเด็นไม่ได้ว่าคำถามถามอะไร เขียนย่อความหรือสรุปความก็สรุปหรือย่อโดยการนำประโยคมาเรียงต่อกัน ไม่ได้ใช้ความคิดของตนเองเพราะไม่สามารถอ่านจับใจความแล้วเขียนออกมาเป็นตัวหนังสือได้อย่างถูกต้อง ดังที่ รัชณี ศรีไพรวรรณ (2539, หน้า 1019-1020) ได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนสรุปความได้ว่า นักเรียนมักลำดับความคิดในการเขียนไม่ได้ ทำให้การเขียนรวน อ่านไม่เข้าใจ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน มักเขียนเลียนแบบผู้อื่น ไม่สามารถสร้างจินตนาการออกมาในแนวที่แปลกกว่าผู้อื่นได้ ซึ่งการเขียนนั้นก็มีความสำคัญต่อเนื่องจากการอ่าน ด้วยเหตุผลที่ว่าถ้าบุคคลไม่ใส่ใจในการอ่าน ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนแล้วก็จะยอมทำให้ความสามารถในการเขียนด้อยลงไปเช่นเดียวกัน แต่การเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุดเพราะนักเรียนจะเขียนได้ก็ต่อเมื่อได้รับความรู้จากการฟัง การดู การพูดและการอ่าน แล้วจึงนำมาเขียนถ่ายทอดให้ผู้อื่นอ่านให้เข้าใจได้ นอกจากนี้การเขียนยังเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารอีกด้วย ซึ่งนภดล จันทรพิญ (2540, หน้า 91) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อสารที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ และสติปัญญาและเป็นเครื่องมือระบายออกทางอารมณ์ สามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนตลอดจนใช้ประกอบอาชีพจึงต้องมีการฝึกหัดเขียนตั้งแต่อายุน้อย ๆ เพื่อนักเรียนจะได้เกิดทักษะในการเขียนเพิ่มขึ้น

นับว่าปัญหาการอ่านและปัญหาการเขียนเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพราะผู้ที่ขาดทักษะการอ่านย่อมขาดทักษะการเขียนเช่นเดียวกัน ถ้านำแนวคิดของ ออซูเบล

(Ausubel, David P., 1999. p.164) ที่กล่าวไว้ว่า “การเรียนรู้ที่มีความหมาย จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับมโนทัศน์ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งมีอยู่แล้วในโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน” ซึ่งเป็นทฤษฎีสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยรู้จัก การผสมผสานข้อมูลเดิมกับข้อมูลใหม่มาใช้โดยนำการสอนแบบเน้นสมรรถภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนรู้อาจจะต้องทำอะไรได้เมื่อเรียนจบ กับการสอนแบบเน้นงานปฏิบัติ การเรียนรู้โดยการปฏิบัติที่มุ่งเน้นการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้เกิดสมรรถภาพ และการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งมุ่งเน้นความสามารถในการสื่อสาร การอ่านและการเขียน และการบูรณาการทักษะทางภาษาเข้าด้วยกัน ตลอดจนการวัดผลอิงเกณฑ์ที่เน้นวัดผลการเรียนรู้ผู้เรียนกับเกณฑ์ระดับสมรรถภาพ นักเรียนน่าจะมีสมรรถภาพการอ่านและการเขียนได้ดีขึ้นกว่าเดิม

สรุปได้ว่า การที่จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้นั้น ต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่สามารถผสมผสานข้อมูลเดิมกับข้อมูลใหม่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้กับความเข้าใจ การรับรู้ การระลึก หรือจำได้ซึ่งพื้นฐานความรู้เดิม นักเรียนจะพัฒนาขึ้นเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ผู้สอนได้จัดให้ ดังที่พิทยา คำตาเทพ (2542, หน้า 10) ได้กล่าวว่า ความรู้เดิมของผู้เรียนจะเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อความรู้ใหม่ของเรื่องที่บุคคลกำลังเรียนรู้เป็นอย่างมาก การที่ผู้อ่านจะเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงเรื่องที่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 18) ที่กล่าวว่า “การเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องสู่ชีวิตจริงและสู่สังคมภายนอก สถานศึกษาต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชั้นมาพัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและชุมชน” สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่นำมาใช้ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่

สาระที่ 1 : การอ่าน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

เหตุผลที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ย่อมเป็นเครื่องชี้ชัดให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านและการเขียน ที่ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงควรที่จะพัฒนาสมรรถภาพด้านการอ่านและการเขียนควบคู่กันไป เพื่อ

จะได้เป็นพื้นฐานไปสู่การศึกษาวิชาอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เพราะการอ่านและการเขียนเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน

การสอนแบบเน้นสมรรถภาพเป็นระบบการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถพื้นฐานขั้นต่ำเป็นเกณฑ์ การเรียนการสอนจะมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถ (Ability) ในการปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของตนเอง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ผู้ที่จะจบออกไปต้องมีสมรรถภาพผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ วีระพันธ์ ลิทธิพงศ์ (ม.ป.ป., 219) และการที่ให้ผู้รับการสอนต้องผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำดังกล่าว นั้น ระบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การสอนแบบอิงเกณฑ์” (Competency Based Instruction - CBI) และสามารถพัฒนานักเรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบฐานสมรรถภาพ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ต้องการวัดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากสิ่งที่ผู้สอนได้สอนไป นักเรียนจะทำอะไรได้เมื่อเรียนจบ ระบุพฤติกรรมของนักเรียนที่สังเกตเห็นได้ วัดได้ (Nunan, 2001, p.12) สมรรถภาพ มีความสอดคล้องกับพฤติกรรม ในแง่ของการระบุจุดประสงค์ ซึ่งทั้งจุดประสงค์ของสมรรถภาพ และจุดประสงค์ของการแสดงออกทางภาษา (Competence and Performance Objectives) หรือที่เรียกว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Performance Objective or Behavioral Objectives) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ เงื่อนไข (Condition) กิจกรรม (Task) และมาตรฐาน (Standard) หรือเกณฑ์การประเมิน (Criterion) ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดสมรรถภาพ

การสอนแบบเน้นสมรรถภาพ เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้พัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนด้วยการฝึกฝนและการให้ความช่วยเหลือ เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ (Larkin, 2001, p.30) เป้าหมายของการช่วยเหลือ คือ การช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ทักษะหรือกลยุทธ์ใหม่ที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยนักเรียนจะได้รับการช่วยเหลือด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของนักเรียน ซึ่งการสอนแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาสมรรถภาพของตนเองได้ด้วยการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ จนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยได้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับการสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ในด้านการพัฒนาสมรรถภาพด้านการอ่านและการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่สามารถสืบค้นพบว่ามีผู้ใดทำการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ในลักษณะของการปฏิบัติสมรรถภาพว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพ

การอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนเช่นไร เพื่อประโยชน์สำหรับครูในการนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่มีธรรมชาติวิชาเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาและความชำนาญ ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับการได้ปฏิบัติทักษะการสื่อสารการอ่านและการเขียน และการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถบรรลุเกณฑ์ตามมาตรฐานที่หลักสูตรต้องการได้โดยการให้ปฏิบัติด้วยตัวของนักเรียน ฝึกฝนจนเกิดเป็นความสามารถและช่วยพัฒนาไปสู่ความชำนาญด้านการอ่านและการเขียน

ด้วยเหตุที่หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 มีตัวชี้วัดซึ่งนำมาใช้เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถภาพผ่านเกณฑ์ดังกล่าว และการสอนแบบเน้นสมรรถภาพซึ่งเน้นความรู้ความเข้าใจ (knowledge) เน้นทักษะ (Skills) และเน้นคุณลักษณะส่วนบุคคล (attributes) ซึ่งหมายถึง ความคิด ความรู้สึก เจตคติ ทศนคติแรงจูงใจ ความต้องการส่วนบุคคล เหมือนกับจุดเน้นของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเน้นด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยในลักษณะเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่ารูปแบบการสอนเน้นสมรรถภาพการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถผ่านเกณฑ์และพัฒนาสมรรถภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

คำถามในการวิจัย

1. แนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียน สำหรับการพัฒนาแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีอะไรและเป็นอย่างไรบ้าง
2. รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีจะคุณภาพที่จะพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
3. รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะสามารถทำให้สมรรถภาพการอ่านและการเขียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่รองรับได้หรือไม่ อย่างไร

4. นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ การอ่านและการเขียนหรือไม่ อย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ การอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย เกณฑ์ในการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียน สำหรับพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาผล ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน

3.2 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน กับเกณฑ์สมรรถภาพที่ยอมรับ

3.3 เปรียบเทียบสมรรถภาพการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน

3.4 เปรียบเทียบสมรรถภาพการเขียนภาษาไทย หลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน กับเกณฑ์สมรรถภาพที่ยอมรับ

3.5 เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพ การอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

2. ได้รูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของบริบทปัจจุบัน ที่สามารถพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนได้จริง สามารถพัฒนาการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ

3. บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนในการจัดการศึกษา และสามารถนำไปพิจารณาวางแผนดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขอบเขตการวิจัย 4 ขั้นตอน โดยมีขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย เกณฑ์ในการประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับการพัฒนารูปแบบ การสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาข้อมูล 2 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ซึ่งแยกเป็น

1.2.1 แนวทางการอ่านออกเสียง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ การอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง การอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วย การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านตีความ การอ่านเพื่อระบุเหตุและผล เป็นต้น มารยาทในการอ่าน และแนวทางการสอนการเขียนของครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เช่น การเขียนคัดลายมือตัวบรรจง การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยายประสบการณ์ การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนจดหมายส่วนตัว การเขียนรายงาน และมารยาทในการเขียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสภาพจริง

1.2.2 แนวทางการแก้ปัญหาการสอนการอ่านออกเสียง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเขียนภาษาไทย

1.2.3 แนวทางการประเมินการอ่านออกเสียง การอ่านเชิงวิเคราะห์ และ
การเขียนภาษาไทย

1.2.4 แนวทางการสร้างเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียง การอ่านเชิง
วิเคราะห์ และการเขียนภาษาไทย

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 ครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะไว้ ดังนี้

2.2.1 เป็นครูผู้สอนภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเคยเป็นครูดีเด่น
ครูต้นแบบ หรือครูชำนาญการพิเศษทางด้านการสอนอ่านและการเขียนภาษาไทย

2.2.2 มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อย 10 ปี

เพื่อศึกษาและตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นส่วนที่ 1 ด้านสาระแกนกลางและ
ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนที่ 2 แนวทางการสอน
อ่านและการเขียนของครู แนวทางการแก้ปัญหาการสอนอ่านและการเขียน แนวทาง
การประเมินผลการอ่านและการเขียน และแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการอ่าน
และการเขียน เพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียน
ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 สมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในด้าน
การอ่านและการเขียน สาระการเรียนรู้แกนกลางสาระการอ่านและการเขียนภาษาไทย จากเอกสาร
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.2 แนวทางการสอนการอ่านและการเขียน แนวทางการแก้ ปัญหาการสอนการอ่าน
และการเขียน แนวทางการประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย แนวทางการสร้างเกณฑ์
การประเมินการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของครูผู้สอนภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ของรูปแบบการสอนแบบเน้น
สมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ในขั้นการสร้างรูปแบบการสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต รายละเอียด องค์ประกอบ
ของรูปแบบ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการสร้างรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล โดยเป็นสาระการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ การอ่านออกเสียง การอ่านในใจ เชิงวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านตีความ การอ่านเพื่อระบุเหตุและผล มารยาทในการอ่าน เป็นต้น และการเขียน ได้แก่ การเขียนคัดลายมือตัวบรรจง การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยายประสบการณ์ การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนจดหมายส่วนตัว การเขียนรายงาน และมารยาทในการเขียน

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน หรือครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิทยะฐานะระดับเชี่ยวชาญ หรืออาจารย์ผู้สอนสาขาหลักสูตรและการสอน หรือสาขาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา จำนวน 7 คน

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 สำหรับทดลองนำร่องความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบ และความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนในการดำเนินการทดลองนำร่อง ในการใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมาทดลองใช้ โดยจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 21101 ในเนื้อหาตามเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การอ่านและการเขียนภาษาไทยตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง การอ่านในใจเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อระบุเหตุและผล การเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความ ย่อความ และการเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ดังนี้

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามง่ามชนูปถัมภ์ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง เฉพาะห้องเรียนที่จัดนักเรียนแบบละความสามารถ จำนวน 4 ห้องเรียน โดย Sample Random Sampling สุ่มอย่างง่ายแบบจับสลาก เลือก 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 การจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.1.2 ระดับสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย ระดับสูง กลาง และต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 สมรรถภาพการอ่านภาษาไทย

3.2.2 สมรรถภาพการเขียนภาษาไทย

3.3.3 เจตคติการอ่านและการเขียนภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 4 **ชั้นประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1**

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1.1 ความพึงพอใจต่อบรรยากาศ (Input) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของรูปแบบการสอน

1.2 ความพึงพอใจต่อกระบวนการ (Process) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามกระบวนการของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

1.3 ความพึงพอใจต่อผลผลิต (Output) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อผลที่ได้รับจากการเรียนการสอนตามรูปแบบ ในด้านสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย การคิดวิเคราะห์

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามงามชนูปถัมภ์ อำเภอสามงาม จังหวัด พิจิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย หมายถึง แบบแผนของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ ผ่านขั้นตอนการดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบและรอบคอบ ตามหลักปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยแสดงถึงความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการสอน การประเมินผล รวมทั้งสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงวิธีที่จะบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ตามแนวคิดเน้นสมรรถภาพการเรียนรู้

ซึ่งสังเคราะห์มาจาก การสอนแบบเน้นสมรรถภาพเพื่อให้บรรลุเกณฑ์สมรรถภาพตามมาตรฐาน และการสอนแบบเน้นการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนานักเรียน โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ สาระและกระบวนการ กิจกรรมและขั้นตอนของการดำเนินงาน การวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงวิธีที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยดำเนินการตามกระบวนการกิจกรรมของรูปแบบ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่สร้างความตระหนักในสิ่งที่จะเรียนรู้ให้กับนักเรียนก่อนการเรียนรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมความรู้สู่การปฏิบัติ

คือนำเสนอความรู้ให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนศึกษาแบบจากที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ และให้ปฏิบัติความสามารถนั้นตามแบบทั้งการอ่านและการเขียนพร้อมศึกษาเกณฑ์การประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียน

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกหัดสู่ความเข้าใจ

นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากขั้นเตรียมความรู้สู่การปฏิบัติ และได้ฝึกปฏิบัติมาวิเคราะห์วางแผนและเตรียมการปฏิบัติทั้งการอ่านและการเขียนด้วยตนเองในสถานการณ์ใหม่ที่ครูจัดเตรียมให้ เพื่อเชื่อมโยงความสามารถและฝึกความชำนาญ

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติใหม่เพื่อชำนาญ

นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจกับการอ่านในสาระและเชื่อมโยงไปยังทักษะการเขียนโดยปฏิบัติควบคู่กันไปเพราะมีความสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งใช้ทักษะทางภาษาสำหรับการสื่อสารด้านการฟัง การพูดและการดู มาบูรณาการในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างสรรค์สู่สมรรถภาพ

นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนและสร้างความรู้เชื่อมโยงจากทักษะการอ่านไปยังทักษะการเขียน เพื่อฝึกให้เกิดความชำนาญ จากการเขียนไปสู่การอ่าน และการอ่านไปสู่การเขียนสลับไปมาด้วยการปฏิบัติซ้ำและฝึกบ่อย ๆ โดยจัดทำภาระงาน/ชิ้นงาน/ผลงานของตนให้พร้อมรับการประเมิน

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุป

นักเรียนจะได้ทบทวนความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสรุปองค์ความรู้ของส่วนตนและของเพื่อน ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การประเมินผลของรูปแบบ เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของการอ่านและการเขียน คือ การประเมินมี 3 ส่วน คือ ประเมินความรู้ความเข้าใจ ประเมินการปฏิบัติ

สมรรถภาพการอ่านและการเขียน และการประเมินเจตคติต่อการอ่านและการเขียน โดยนักเรียนร่วมกับครูประเมินการปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้แบบประเมิน ดังนี้

1. ประเมินสมรรถภาพการอ่านและการเขียนของนักเรียน ก่อนการเรียน ด้วยแบบ ทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยด้านความรู้ ความเข้าใจ
2. ขณะดำเนินการจัดการเรียนการสอน ประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติ ด้วยแบบประเมินการปฏิบัติกาอ่านและการเขียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน
3. หลังจบการจัดการเรียนการสอน ทำการประเมินซ้ำโดยใช้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทยฉบับเดียวกับก่อนเรียน และวัดเจตคติต่อการอ่านและการเขียนของผู้เรียนด้วยแบบวัดเจตคติฉบับเดียวกับก่อนเรียน

2. สมรรถภาพการอ่านภาษาไทย หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้ ทักษะและเจตคติที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์ แผลความ ตีความประเมินสาระที่ได้อ่านและสะท้อนออกมาเป็นความคิดของตน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 การอ่านออกเสียง คือ การอ่านออกเสียงคำ ข้อความ ประโยคซึ่งมี 2 ลักษณะคือการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว และการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

2.2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านในใจ คือ กระบวนการแปลความ ตีความ การอ่านจับใจความสำคัญ ตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่านและมาตรฐาน ท1.1 และตัวชี้วัดจากเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย และแบบประเมินสมรรถภาพการอ่านภาษาไทย ซึ่งมีเกณฑ์เป็นรูปรีด 5 ระดับ ตามหลักการของสมรรถภาพ คือ ระดับที่ 1 ต่ำมาก ระดับที่ 2 ต่ำ ระดับที่ 3 ปานกลาง ระดับที่ 4 สูง และระดับที่ 5 สูงมาก

3. สมรรถภาพการเขียนภาษาไทย หมายถึง การแสดงออกเพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ซึ่งผู้เขียนใช้ความสามารถทางภาษาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดของตนได้อย่างชัดเจนถูกต้องตรงกัน ซึ่งแสดงออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียนในการเขียน โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเขียน เช่น เขียนบรรยาย การเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนจดหมายส่วนตัว เขียนรายงานและมีมารยาทในการเขียน ตามสาระที่ 2 การเขียนและมาตรฐาน ท 2.1 และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดจากแบบวัดสมรรถภาพของการเขียน และแบบประเมินสมรรถภาพ

การเขียนภาษาไทย ซึ่งมีเกณฑ์เป็น รูปรีด 5 ระดับตามหลักการของสมรรถภาพ คือ ระดับที่ 1 ต่ำมาก ระดับที่ 2 ต่ำ ระดับที่ 3 ปานกลาง ระดับที่ 4 ระดับสูง และ ระดับที่ 5 สูงมาก

4. **คุณภาพของรูปแบบการสอน** หมายถึง ระดับคุณภาพ หรือค่าคะแนนที่ได้มาจากการพิจารณาการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผลของการทดลองนำร่องการใช้รูปแบบการสอนเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

5. **เจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย** หมายถึง ความคิดเห็น และความรู้สึกนึกคิด ความตระหนักหรือไม่ตระหนัก พอใจหรือไม่พอใจ เห็นคุณค่าหรือไม่เห็นคุณค่าการอ่านและการเขียนภาษาไทย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความตระหนักในการอ่านและการเขียนภาษาไทย กระบวนการอ่านและเขียนภาษาไทย การปฏิบัติการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบและประเมินค่าออกมาทั้งในทางบวกหรือทางลบ ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดเจตคติของ Likert 5 ระดับที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและนักเรียนต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปจึงถือว่าเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทย ส่วนรายการที่มีความหมายเชิงลบแปลผลในทางกลับกัน

6. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความคิดเห็นในทางที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Output) วัดโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามความสนใจความรู้สึกนึกคิด ความพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการสอน โดย

ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ความคิดเห็นในทางที่ดีของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของรูปแบบการสอน

กระบวนการ หมายถึง ความคิดเห็นในทางที่ดีของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการของรูปแบบการสอนแบบเน้นสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย

ผลผลิต หมายถึง ความคิดเห็นในทางที่ดี ของนักเรียนที่มีต่อสมรรถภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย และการคิดวิเคราะห์

ซึ่งประเมินโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของ Likert 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และนักเรียนต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปจึงถือว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับที่ยอมรับได้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. สมรรถภาพการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. สมรรถภาพการอ่านภาษาไทยของนักเรียนหลังการทดลองสูงใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้
3. สมรรถภาพการเขียนภาษาไทยหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
4. สมรรถภาพการเขียนภาษาไทยของนักเรียนหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้
5. เจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียน